

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФУТБОЛУ У ВЕЛИКОМУ ЛЮБІНІ

Ольга Бублик, Андрій Сова

*Львівський державний університет фізичної культури, м. Львів,
Україна, e-mail: olkabublyk@gmail.com; andrijsova@yahoo.com*

Актуальність. У дослідженнях історичного минулого Великого Любіня науковці та краєзнавці приділяли велику увагу вивченню політичної та економічної історії селища. Натомість історія гімнастичних та спортивних організацій, становлення та розвиток різних видів спорту в селищі залишилися поза їхньою увагою. Незважаючи на те, що за останні сто років Великий Любін перебував під владою різних окупаційних режимів: австро-угорського (до 1918 р.), польського (1920–1930-ті роки), більшовицького (1939–1941), нацистського (1941–1944) та більшовицького (1944–1991), у селищі розвивався копаний м'яч (футбол). Він був найпопулярнішим та улюбленим видом спорту для любінчан. Пропонована тема не стала предметом окремого вивчення.

Мета дослідження – дослідити становлення і розвиток футболу у смт Великий Любін упродовж 1920-х років – поч. ХХІ ст.

Завдання дослідження: узагальнити дані про історію футболу у смт Великий Любін; висвітлити основні етапи розвитку футболу у смт Великий Любін.

Методи та організація дослідження: аналіз джерел, теоретичної інтерпретації, історичні методи.

Результати дослідження та їх обговорення. Перед Першою світовою війною (1909 р.) поряд із товариством «Просвіта» у Великому Любіні створене пожежно-гімнастичне товариство «Сокіл» [3]. Соколи в міжвоєнний період розвинули в селищі різні види спорту, залучаючи до спортивних змагань молодь. У 1930 роках існували команди копаного м'яча спортивного товариства «Сокіл» та спортивного клубу «Верещиця», які проводили на аматорському рівні матчі між собою та грали з командами навколишніх сіл [1;2].

У 1939 р. із окупацією західноукраїнських земель більшовики у Великому Любіні ліквідували СК «Верещиця» та СТ «Сокіл». Нових футбольних клубів за період 1939–1941 рр. не було створено. У час нацистської окупа-

ції (1941–1944) у селищі відновлено діяльність СК «Верещиця». Футбольна команда під однойменною назвою проводила футбольні матчі з іншими командами з навколишніх сіл. До успіху «Верещиці» можна віднести переможний матч із німцями у 1941 р. [4].

Улітку 1944 р., після встановлення радянської влади, у Великому Любіні організовано колгосп, до якого примусово залучали людей. За вдяки фінансовій підтримці колгоспу організовано футбольну команду спочатку під назвою «Сокіл», яка у 1950 р. змінила назву на «Колгоспник». «Колгоспник» у 1960–1970-х рр. мав значні досягнення: перемога на кубках газет та чемпіонаті області [5; 6; 7; 8]. Зокрема, 1958 р. здобуто кубок газети «Львівська правда», 1965 р. та 1972 р. – газети «Вільна Україна». У 1950-х роках у селищі облаштовано та побудовано новий стадіон, де в навчальний час проходили уроки фізичного виховання, а щонеділі футбольні матчі команди «Колгоспник». У 1972 р. спортове товариство «Колгоспник» перейменовано на «Колос». У 1989 р. «Колос» переведено в підпорядкування профспілок [8].

Упродовж майже столітньої історії футболу в смт Великий Любінь сформувалися футбольні родини – брати Василь і Йосип Кристиняки; Ярослав і Ігор Труші; Петро, Михайло і Ярослав Дмитрасевичі; Василь і Петро Очерклевичі; Роман, Степан і Збислав Ціпори. Ярослав Дмитрасевич виступав за команди «Авангард» (Тернопіль) (1959 р.) та СКА (Львів) (1960–1967 рр.), а з 1981 р. був головним тренером ФК «Карпати» (Львів) [5; 6; 7; 8].

З початком незалежної України ФК «Колос» припинив свою діяльність, а на його базі створено ФК «Верес». У 1992 р. команда «Верес» була перейменована на СТ «Колос». У 1992 р. СТ «Колос» здобув кубок Обласної ради і газети «Ратуша» та право змагатися у чемпіонаті України серед команд ФСТ «Колос». У 1993 р. у змаганнях за кубок газети «Високий Замок» ФК «Верес» дійшов до фіналу. У 1994 р. команда поїхала у Литву на міжнародний турнір до міста Алітус, де здобули перемогу. У 1996–1997 рр. ФК «Колос» виступала у другій лізі, у чемпіонаті області, який проводила Федерація футболу Львівщини. Упродовж 1998–2000, 2003, 2004, 2006, 2008–2011 рр. ФК «Верес» виступав у чемпіонаті області ФСТ «Колос». У 2013 р. «Верес» став бронзовим призером чемпіонату Городоцького району Львівської області. У 2017 р. великолюбінська команда отримала право змагатися в чемпіонаті обласних змагань з футболу, де має великий шанс на перемогу [7]. На сьогодні ФК «Верес» очолює Орест Бублик.

Висновки. Отже, упродовж 1920-х років – поч. ХХІ ст. у становленні та розвитку футболу в смт Великий Любінь можна виокремити 4 періоди: 1) міжвоєнний (1920-ті – 1930-ті роки); 2) період Другої світової війни (1939–1941 рр.) та нацистської окупації (1941–1944 рр.); 3) радянський (1944–1991 рр.); 4) футбол у незалежній Україні (1991–2017 рр.). За майже столітню історію в селищі існували футбольні команди «Сокіл» (1920-ті роки); «Верещиця» (1930-ті; 1941–1944 рр.); «Сокіл» (1944–1950 рр.); «Кол-госпник» (1950–1972 рр.); «Колос» (1972–1992 рр.); «Верес» (1991–1992 рр.); «Колос» (1992–1998 рр.); «Верес» (1998–2017 рр.). Залучення молоді до занять футболом пропагувало здоровий спосіб життя та сприяло вихованню національної гідності.

Список використаних джерел

1. Лига В. Великий Любінь. Історичний нарис / Лига В. – Львів, 1994. – 93 с.
2. Лига В. Немеркнуче сяйво подвижництва. «Просвіта» у Любіні Великому. Історичний нарис / Лига В. – Львів, 2007. – 68 с.
3. Лига В. Сокільський рух у Великому Любіні / Лига В. // Альманах «Сокіл-Батько» 1894–1994 / упоряд. Анна Благітка. – Львів, 1996. – С. 218–219.
4. Магоцький І. Спогади / Магоцький І. – Львів : Папуга, 2002. – 736 с.
5. Приватний архів Володимира Лиги.
6. Приватний архів Любомира Троняка.
7. Приватний архів Ольги Бублик.
8. Приватний архів Ярослава Бублика.